

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Gdańsku

LGD – 4101-023-04/2012

P/12/094

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Gdańsku

ul. Wały Jagiellońskie 36, 80-853 Gdańsk

T +48 58 768 36 00, F +48 58 768 36 05

lgd@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/12/094 Profilaktyka narkomanii w szkołach
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku
Kontroler	Zdzisław Stefan Zbierski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 83182 z 2 października 2012 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Gimnazjum Nr 29 im. Jana Kochanowskiego, 80-171 Gdańsk, ul. Beethovena 20 (dalej: „Gimnazjum”)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Henryk Knospe, Dyrektor Gimnazjum (dowód: akta kontroli str. 3-4)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ działalność kontrolowanej jednostki w zakresie planowania oraz wdrażania działań w obszarze profilaktyki narkomanii w latach szkolnych 2010/2011 oraz 2011/2012.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Pozytywną ocenę uzasadnia przede wszystkim rzetelna działalność planistyczna w przedmiotowym zakresie, zrealizowanie zaplanowanych działań oraz wdrażanie działań profilaktycznych o potwierdzonej skuteczności.

Planowanie działań profilaktycznych oparto na diagnozie zachowań problemowych uczniów oraz ich przyczyn, a także potrzeb i oczekiwań uczniów, nauczycieli i rodziców. Działania z zakresu profilaktyki narkomanii obejmowały w latach szkolnych 2010/2011 i 2011/2012 uczniów wszystkich klas, a także nauczycieli i rodziców. W wyniku dokonanej ewaluacji Szkolnych Programów Profilaktyki nie stwierdzono przypadków używania substancji psychoaktywnych, jak również zgłoszeń takich incydentów od rodziców lub właściwych organów.

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna na rzecz uczniów, ich rodziców oraz nauczycieli udzielana była w Gimnazjum na zasadach określonych w odpowiednich przepisach prawnych². NIK pozytywnie ocenia współpracę Gimnazjum z pracownikami właściwej poradni psychologiczno-pedagogicznej.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Planowanie działań z zakresu profilaktyki narkomanii

Opis stanu faktycznego

1.1. Szkolny Program Profilaktyki

Według stanu na 3 września 2012 r. w Gimnazjum zatrudnionych było ogółem 53 nauczycieli, w tym dwóch pedagogów szkolnych oraz jeden psycholog szkolny (11 nauczycieli pracowało w niepełnym wymiarze czasu pracy). Do Gimnazjum uczęszczało ogółem 417 uczniów, zorganizowanych łącznie w 18 klasach (w tym w czterech klasach I). (dowód: akta kontroli str. 5)

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

² Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 stycznia 2003 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. Nr 11, poz. 114) oraz rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w tej samej sprawie (Dz.U. Nr 228, poz. 1487).

Zgodnie z załącznikiem nr 4 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół³, działalność edukacyjna szkoły jest określona m.in. przez program profilaktyki dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb danego środowiska, obejmujący wszystkie treści i działania o charakterze profilaktycznym.

Organizowanie działań w zakresie profilaktyki problemowej oraz monitorowanie wykonania szkolnego programu profilaktyki należało do zadań zespołu ds. profilaktyki i monitorowania zagrożeń, opisanego w § 24 Statutu Gimnazjum. W § 83 Statutu określono również zadania i obowiązki pedagoga i psychologa szkolnego oraz zasady udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej. W ww. zakresie Gimnazjum współpracowało z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną nr 5 w Gdańsku oraz Gdańskim Centrum Profilaktyki Uzależnień. (dowód: akta kontroli str. 6-9)

W okresie objętym kontrolą w Gimnazjum obowiązywały dwa Szkolne Programy Profilaktyki: na rok szkolny 2010/2011 i 2011/2012. Ww. Programy Profilaktyki były opracowane przez pedagoga oraz psychologa szkolnego i uchwalone przez Radę Pedagogiczną Gimnazjum oraz Radę Rodziców odpowiednio we wrześniu 2010 r. oraz 2011 r. (dowód: akta kontroli str. 10-35)

Powstanie Szkolnych Programów Profilaktyki poprzedzone zostało utworzeniem zespołu ds. profilaktyki i monitorowania zagrożeń, w skład którego weszli pedagog szkolny i wychowawcy klas, określeniem przedmiotu oddziaływań oraz identyfikacją potrzeb środowiska szkolnego. SPP oparto na diagnozie zachowań problemowych występujących wśród uczniów klas gimnazjalnych oraz ich przyczyn, a także potrzeb i oczekiwań uczniów, rodziców i nauczycieli. Diagnozy dokonano m.in. w oparciu o identyfikację aktualnych zagrożeń, takich jak: uzależnienia, uleganie wpływom i psychomanipulacja, przemoc wobec innych i autoagresja, pułapki i niebezpieczeństwa zbyt wczesnej inicjacji seksualnej oraz w oparciu o badania ankietowe uczniów uzupełniane o konsultacje z wychowawcami, uczniami i Radą Rodziców. Celem działań profilaktycznych określonych w obu Programach było:

- wspieranie osobowego rozwoju uczniów jako najważniejszego czynnika chroniącego przed zachowaniem ryzykownym (wzmocnienie więzi w rodzinie, kształtowanie pozytywnych relacji między uczniami, rozwój umiejętności komunikacyjnych uczniów, wzmacnianie poczucia wartości i kształtowania adekwatnej samooceny uczniów, wdrażanie do poszanowania wartości i norm moralnych);
- minimalizacja oddziaływania czynników ryzyka (przeciwdziałanie agresji i innym ryzykownym zachowaniom, wspieranie ucznia w sytuacjach trudnych, przeciwdziałanie przedwczesnej inicjacji seksualnej, propagowanie zdrowego stylu życia).

Dla realizacji każdego z ww. celów przewidziano konkretne zadania, formy ich realizacji (szkolenia, warsztaty, wyjazdy integracyjne, imprezy wewnątrzklasowe, uroczystości szkolne, ćwiczenia i pokazy edukacyjne, udział w akcjach charytatywnych, przedstawienia teatralne, prelekcje i pogadanki) oraz ich realizatorów i adresatów (uczniów, rodziców i nauczycieli), a także terminy realizacji i spodziewane efekty.

Szkolne Programy Profilaktyki nie przewidywały prowadzenia w Gimnazjum programów profilaktycznych przygotowanych lub prowadzonych przez podmioty

³ Dz.U. z 2009 r. Nr 4, poz. 17

zewewnętrzne. Pedagog szkolna podała, że przy ich opracowywaniu brano pod uwagę zalecenia Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii, aczkolwiek nie korzystano z gotowych programów. W Gimnazjum stworzono autorski program dopasowany bezpośrednio do potrzeb uczniów, z uwzględnieniem środowiska lokalnego oraz problemów młodzieży z Gimnazjum. (dowód: akta kontroli str. 10-33, 37-38)

Przy opracowywaniu Szkolnych Programów Profilaktyki na lata 2010/2011 oraz 2011/2012 pedagog i psycholog szkolna opierały się m.in. na materiałach informacyjno-edukacyjnych pozyskanych z Policji, Straży Miejskiej, Centrum Interwencji Kryzysowej i Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, a także współpracowały i prowadziły konsultacje ze Strażą Miejską, VIII Komisariatem Policji, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną nr 5 w Gdańsku oraz Gdańskim Centrum Profilaktyki Uzależnień. (dowód: akta kontroli str. 36-38)

Działania z zakresu profilaktyki narkomanii były umieszczone w SPP w szerszym kontekście profilaktyki uzależnień i wzmacniania pożądanych postaw, które dotyczyły m.in. przeciwdziałania alkoholizmowi oraz wczesnej inicjacji seksualnej, uzależnieniu od tytoniu, radzenia sobie z agresją oraz przemocą, rozwiązywania konfliktów, tolerancji dla odmienności i wzmacniania postaw asertywnych.

Przy tworzeniu ww. Programów autorzy zakładali przede wszystkim działania z poziomu profilaktyki uniwersalnej, z uwzględnieniem profilaktyki selektywnej w procedurach obowiązujących w sytuacjach szczególnych. (dowód: akta kontroli str. 10-33, 37)

W postanowieniach końcowych SPP zapisano, że badania ewaluacyjne pozwolą na zwiększenie skuteczności Programów poprzez możliwość wprowadzenia korekt, a ewaluacja zostanie przeprowadzona w oparciu o okresowe podsumowanie pracy, badanie efektów Programów na podstawie „diagnozy potrzeb klas” oraz konsultacje z wychowawcami. (dowód: akta kontroli str.21, 33)

Według wyjaśnień pedagoga szkolnego, autorzy i współautorzy SPP nie brali udziału w szkoleniach z zakresu tworzenia szkolnych programów profilaktycznych, niemniej jednak systematycznie uczestniczyli w szkoleniach, kursach i konferencjach doskonalących warsztat pracy m.in. w Fundacji Pomorskie Centrum Psychotraumatologii, Ośrodku Pomocy Psychologicznej, Ośrodku Kształcenia Ustawicznego Nauczycieli, Gdańskim Centrum Profilaktyki Uzależnień i Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej. (dowód: akta kontroli str. 36-38)

W Gimnazjum funkcjonowała również świetlica terapeutyczna prowadzona przez pedagoga szkolnego, realizująca m.in. terapię pedagogiczną, zajęcia rozwojowe oraz wyrównujące szanse edukacyjne, a także zajęcia grup młodzieżowych uwzględniające zagrożenia profilaktyki uzależnień. (dowód: akta kontroli str. 38)

1.2. Plany doskonalenia nauczycieli

W Gimnazjum opracowano roczne plany Wewnątrzszkolnego Doskonalenia Nauczycieli. Plan na rok szkolny 2010/2011 nie przewidywał doskonalenia nauczycieli w obszarze profilaktyki narkomanii, natomiast w planie doskonalenia nauczycieli na rok szkolny 2011/2012 przewidziano spotkania zespołu wychowawczego (w skład którego wchodził m.in. pedagog i psycholog szkolny oraz nauczyciele uczący i wychowawcy klas uczniów sprawiających problemy wychowawcze), w tym monitorowanie wdrażania programu profilaktycznego, a także współpracę z instytucjami oferującymi profesjonalną pomoc rodzinie w przypadku m.in. uzależnień (pedagog, psycholog, nauczyciele). (dowód: akta kontroli str. 39-42)

1.3. Procedury postępowania w sytuacjach szczególnych zagrożeń

W Gimnazjum nie opracowano strategii działań wychowawczych i zapobiegawczych oraz interwencyjnych wobec dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem, o której mowa w § 10 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem⁴. Statut Gimnazjum nie przewidywał opracowania takiej strategii. Wicedyrektor Gimnazjum wyjaśniła, że nie było potrzeby opracowania osobnego dokumentu dotyczącego strategii, ponieważ szkoła posiadała i realizowała strategię ujętą w programach, planach i procedurach obowiązujących w placówce, a ponadto w szkole nie było przypadków używania substancji psychotropowych. W Gimnazjum systematycznie prowadzona była edukacja prozdrowotna, promowane było zdrowie psychiczne i zdrowy styl życia. W szkole działał zespół ds. pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w tym zespół wychowawczy, który ściśle współpracował z wychowawcami klas, a w razie konieczności wypracowywał stosowne zalecenia. Współpraca z rodzicami w zakresie działań wychowawczych i zapobiegawczych, prozdrowotnych oraz interwencyjnych polegała na wspólnym zdiagnozowaniu potrzeb danego zespołu uczniów oraz sposobów ich realizacji (współpraca z Uniwersytetem Medycznym, Strażą Miejską, Policją, Sądem dla Nieletnich, poradniami PPP, OHP, CIK, MOPR, GCPU). (dowód: akta kontroli str. 46-47)

W Gimnazjum opracowano niektóre elementy strategii, wymienione w ww. przepisie. W okresie objętym kontrolą w Gimnazjum funkcjonowały:

- „Procedury postępowania w sytuacji szczególnego zagrożenia, w tym związanego ze środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi, zachowaniami agresywnymi zagrażającymi bezpieczeństwu, zachowaniami karalnymi”;
- „Zasady współpracy szkoły z instytucjami je wspierającymi w wychowaniu”;
- plany „Wewnątrzszkolnego Doskonalenia Nauczycieli”.

(dowód: akta kontroli str. 39-42, 47-81)

Procedury postępowania w sytuacjach szczególnego zagrożenia oraz Zasady współpracy szkoły z instytucjami je wspierającymi odpowiadały *Procedurom postępowania nauczycieli i metodom współpracy szkół z Policją w sytuacjach zagrożenia dzieci oraz młodzieży przestępczością i demoralizacją, w szczególności: narkomanią, alkoholizmem, prostytucją*⁵. (dowód: akta kontroli str. 48-81, 83-99)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

⁴ Dz.U. Nr 26, poz. 226

⁵ Modelowe procedury postępowania nauczycieli opracowane w ramach jednego z modułów Krajowego Programu Zapobiegania Niedostosowaniu Społecznemu i Przestępczości wśród Dzieci i Młodzieży.

2. Prawidłowość wdrażania działań profilaktycznych

2.1. Realizacja profilaktyki narkomanii w szkole

Opis stanu
faktycznego

W badanym okresie w Gimnazjum w zakresie profilaktyki uniwersalnej dotyczącej uzależnień podjęto szereg działań, w tym:

- zorganizowano spotkania i pogadanki ze Strażą Miejską dla uczniów wszystkich klas I i II;
- przy świetlicy terapeutycznej zorganizowano grupy młodzieżowe wspierające proces wychowawczy trudnej młodzieży (we współpracy z Gdańskim Centrum Profilaktyki Uzależnień) - szkoła przystąpiła do programu profilaktyczno-wychowawczego „GOLDEN FIVE”⁶ prowadzonego przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną nr 5 w Gdańsku, w ramach którego przeszkolono całą Radę Pedagogiczną oraz dodatkowo ośmioro nauczycieli klas I, w tym pedagoga i psychologa szkolnego;
- w ramach zebrań z rodzicami (spotkania indywidualne, informacyjne, wywiadówki) przeprowadzono pedagogizację rodziców m.in. w zakresie uzależnień;
- Gimnazjum organizowało latem kilkudniowe obozy socjoterapeutyczny dla uczniów z rodzin z problemami materialnymi i alkoholowymi;
- szkoła opracowała dla uczniów, nauczycieli oraz rodziców listy pozycji książkowych i pomocy dydaktycznych dotyczących profilaktyki, w tym narkotyków i dopalaczy, które wychowawcy wszystkich klas I przekazali rodzicom w trakcie zebrań klasowych (listy udostępniała także biblioteka szkolna);
- na terenie Gimnazjum zawieszono przygotowane gazetki informacyjne oraz zakupione plansze edukacyjne dotyczące narkotyków, dopalaczy i papierosów;
- szkoła organizowała dla społeczności szkolnej „Dni Profilaktyki i Promocji Zdrowia”;
- uczniowie trzech klas z poziomu II-III w roku szkolnym 2010/2011 i trzech klas III w roku szkolnym 2011/2012 uczestniczyli w Festiwalu Nauki zorganizowanym przez Uniwersytet Gdański, na którym odwiedzali stoiska tematyczne w zakresie substancji psychoaktywnych;
- w roku szkolnym 2011/2012 uczniowie sześciu klas z poziomu II-III obejrzeli spektakl teatralny „Z pamiętnika narkomanki”;
- pedagog szkolna założyła i prowadziła w roku szkolnym 2011/2012 grupę „PROROZWÓJ” (w ramach współpracy z Gdańskim Centrum Profilaktyki Uzależnień) wspierającą rozwój dzieci ze środowisk zagrożonych uzależnieniem.

(dowód: akta kontroli str. 106-117)

W okresie objętym kontrolą podmioty zewnętrzne nie realizowały w Gimnazjum programów profilaktycznych dotyczących narkotyków, z wyłączeniem pogadarek prowadzonych przez Straż Miejską dla uczniów klas I i II. Szkoła nie ponosiła też z tego tytułu dodatkowych wydatków. (dowód: akta kontroli str. 37-38, 109, 138)

Gimnazjum wykorzystywało materiały zaproponowane przez Ministerstwo Edukacji Narodowej w opracowaniu „Profilaktyka używania nowych narkotyków tzw. dopalaczy przez młodzież. Oferta działań profilaktycznych adresowanych do

⁶ Umieszczony w Banku Programów Profilaktycznych Ośrodka Rozwoju Edukacji

dyrektorów szkół, kadry pedagogicznej, rodziców, uczniów oraz organów prowadzących” m.in. poprzez:

- udział psychologa szkolnego w szkoleniu „Dopalacze - nowe zagrożenia” zorganizowanym przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Gdańsku we współpracy z Gdańskim Centrum Profilaktyki Uzależnień;
- udostępnienie na tablicy szkolnej oraz stronie internetowej Gimnazjum numerów infolinii Głównego Inspektora Sanitarnego, Krajowego Biura do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii, Telefonu Zaufania oraz linków do stron internetowych ww. instytucji;
- umieszczenie w bibliotece szkolnej do wykorzystania przez nauczycieli, pobranych ze strony Krajowego Biura do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii ulotki dotyczącej dopalaczy oraz scenariusza lekcji profilaktycznej, a także ze strony Ośrodka Rozwoju Edukacji e-poradnika pt. „Profilaktyka uzależnień w szkole” i scenariuszy zajęć na temat dopalaczy;
- udział 19 nauczycieli w szkoleniu „Szkoła dla rodziców i wychowawców” przeprowadzonym przez trenera rekomendowanego w ww. opracowaniu;
- przeszkolenie ośmiorgo nauczycieli, w tym pedagoga i psychologa szkolnego w ramach realizowanego programu profilaktyczno-wychowawczego „GOLDEN FIVE”.

Ponadto, treści związane z dopalaczami zawarto w SPP w punkcie dotyczącym profilaktyki uzależnień. W holu na I piętrze Gimnazjum przygotowano gazetkę ścienną z wykorzystaniem zakupionych przez szkołę 12 plansz edukacyjnych o dopalaczach. Do biblioteki szkolnej kupiono „Poradnik – jak uchronić dziecko od środowiska narkotycznego” oraz książkę pt. „Dopalacze”. W roku szkolnym 2011/2012 wychowawcy klas w ramach godzin wychowawczych, przekazywali treści dotyczące substancji psychotropowych, w tym dopalaczy. (dowód: akta kontroli str. 45, 102-103, 111-113)

Wicedyrektor Gimnazjum podała, że ww. działania dotyczyły profilaktyki uniwersalnej (pierwszorzędowej) i obejmowały całą społeczność szkolną (uczniowie, nauczyciele, rodzice, pozostali pracownicy szkoły). Jedynie przy organizacji obozu socjoterapeutycznego i grupy terapeutycznej (ze względu na ograniczoną liczbę miejsc) wybrano uczniów z rodzin ubogich i zagrożonych uzależnieniem. (dowód: akta kontroli str. 108-110)

Pomimo nieplanowania doksztalcania nauczycieli w zakresie profilaktyki narkomanii w roku szkolnym 2010/2011, psycholog szkolna uczestniczyła w grudniu 2010 r. i w lutym 2011 r. w dwóch szkoleniach dotyczących zagrożeń związanych z dopalaczami. Natomiast, w roku szkolnym 2011/2012 Gimnazjum:

- zorganizowało dziewięć spotkań zespołu wychowawczego, który wypracowywał metody i zasady pracy nauczycieli w sytuacjach problemowych m.in. z uczniem agresywnym, pod wpływem alkoholu lub narkotyków (dzielono się dobrymi praktykami, sięgano po pomoc specjalistów z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej nr 5 w Gdańsku);
- współpracowało z instytucjami oferującymi profesjonalną pomoc rodzinie w przypadku braku wydolności, przemocy, uzależnień (korzystano z pomocy MOPS-u, GPCU, Straży Miejskiej, Policji, zawodowych i społecznych kuratorów sądowych).

Ponadto, Gimnazjum podjęło działania nieujęte w planie, tj.:

- w związku z wchodzącym do szkoły programem „GOLDEN FIVE” w maju 2012 r. przeszkolonych (przez realizatorów programu) zostało 33 nauczycieli Gimnazjum;
- w sierpniu 2012 r. zorganizowano warsztaty dla ośmiorga nauczycieli wdrażających ten program, z przeznaczeniem dla klas I w roku szkolnym 2012/2013. (dowód: akta kontroli str. 39-42, 108-110, 118-121)

W okresie objętym kontrolą psycholog szkolna uczestniczyła w przeprowadzonym na zlecenie Gimnazjum (w IV kwartale 2010 r.) warsztacie psychoedukacyjnym dla profesjonalistów („Szkoła dla rodziców i wychowawców”), a także brała udział w szkoleniu „Dopalacze i substancje odurzające” (Ośrodek Kształcenia Ustawicznego Nauczycieli w Gdańsku - grudzień 2010 r.) oraz szkoleniu „Dopalacze (środki zastępcze) - nowe zagrożenie” zorganizowanym przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Gdańsku i Gdańskie Centrum Profilaktyki Uzależnień (luty 2011 r.). Natomiast pedagog szkolna uczestniczyła m.in. w projekcie dokształcającym „GOLDEN FIVE” (PPP nr 7 w Gdańsku - 2012 r.), konferencjach: „Niewypłakane łzy” (Fundacja Pomorskie Centrum Psychotraumatologii - czerwiec 2011 r.), „Dziecko i współczesny świat” (Gdański Ośrodek Pomocy Psychologicznej - maj 2011 r.), „Giełda profilaktyki” (Gdańskie Centrum Profilaktyki Uzależnień - maj 2011 r.) oraz w lutym 2012 r. rozpoczęła zajęcia w warsztatach opartych na programie „Porozumienie bez przemocy” prowadzonych w ramach „Klubu empatii”. (dowód: akta kontroli str. 43-45, 82, 100-101)

Ww. działania zgodne były z dyspozycją zawartą w § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem.

Na podstawie badanych działań dotyczących profilaktyki narkomanii, przewidzianych do realizacji w Szkolnych Programach Profilaktyki na lata objęte kontrolą stwierdzono, że Gimnazjum wykonało zadania z tego zakresu. Działania te ujęte były w SPP w ramach dwóch celów szczegółowych, tj. przeciwdziałania agresji i innym ryzykownym zachowaniom, w tym uzależnieniom oraz wspierania ucznia w sytuacjach trudnych. (dowód: akta kontroli str. 17-20, 29-33, 122-135)

W wyniku dokonanej ewaluacji końcowej obu Szkolnych Programów Profilaktyki dokonanej w 2011 oraz 2012 roku w oparciu m.in. o analizę sprawozdań pracy pedagoga i psychologa szkolnego, świetlicy terapeutycznej, zespołu wychowawczego oraz konsultacji z wychowawcami klas, autorzy sprawozdań stwierdzili, że założenia SPP zostały zrealizowane oraz zalecili kontynuację działań z położeniem nacisku na aspekt poradnictwa zawodowego w klasach III (w roku szkolnym 2011/2012) oraz na profilaktykę uzależnień od internetu (cyberprzemocy) (w roku szkolnym 2012/2013). Ww. sprawozdania zostały przyjęte bez uwag przez dyrektora Gimnazjum. (dowód: akta kontroli str. 122-135)

2.2. Podejmowanie działań interwencyjnych

W latach szkolnych objętych kontrolą Gimnazjum nie podejmowało działań interwencyjnych ponieważ na terenie szkoły nie stwierdzono przypadku używania, posiadania, ani rozprowadzania środków odurzających lub substancji psychotropowych przez uczniów. (dowód: akta kontroli str. 105)

2.3. Organizacja i udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna w Gimnazjum na rzecz uczniów, ich rodziców i nauczycieli była udzielana na zasadach określonych w rozporządzeniach w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach⁷, przez pedagogów szkolnych oraz psychologa szkolnego. (dowód: akta kontroli str. 10-137)

Szkoła prowadziła również świetlicę terapeutyczną organizującą zajęcia dla uczniów oraz konsultacje dla rodziców i nauczycieli. (dowód: akta kontroli str. 106-110)

W okresie objętym kontrolą w Gimnazjum nie było bezpośredniego zagrożenia uzależnieniem od narkotyków w zakresie profilaktyki selektywnej, natomiast w zakresie profilaktyki uniwersalnej, w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej, m.in. prowadzono świetlicę terapeutyczną, zrealizowano warsztaty profilaktyki uzależnień, w tym dotyczące narkotyków i dopalaczy, zorganizowano letnie obozy socjoterapeutyczne, udzielano porad i konsultacji, w tym prowadzono pedagogizację rodziców, Policja oraz Ratownicy Medyczni poprowadzili warsztaty dotyczące bezpieczeństwa na drodze (poruszanie się pod wpływem alkoholu lub substancji psychotropowych), prowadzono pogadanki profilaktyczne dotyczące używek, a także uczniowie szkoły wzięli udział (zajmując III miejsce) w konkursie „Zdrowe przywitanie wiosny” przygotowanym przez Gdańskie Centrum Profilaktyki Uzależnień.

Współpraca Gimnazjum z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną nr 5 w Gdańsku polegała głównie na cyklicznych (raz w miesiącu) konsultacjach z psychologiem i pedagogiem Poradni, przeprowadzeniu przez pracowników Poradni warsztatów w siedmiu klasach z poziomu I-III sprawiających problemy wychowawcze lub wewnątrznie skonfliktowanych, informowaniu oraz proponowaniu rodzicom uczniów sprawiających problemy wychowawcze i emocjonalne możliwości skorzystania z terapii pedagogicznej lub psychologicznej w Poradni.

W badanym okresie Gimnazjum skierowało do Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej nr 5 w Gdańsku na warsztaty edukacyjne 50 rodziców zgłaszających problemy wychowawcze z dziećmi, a także wystawiło 28 uczniom skierowania na badania prowadzone pod kątem specyficznych potrzeb edukacyjnych. (dowód: akta kontroli str. 136-137)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

⁷ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 stycznia 2003 r. obowiązywało do dnia 31 stycznia 2011 r., a w dniu 1 lutego 2011 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁸ kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Gdańsku.

Gdańsk,

12 grudnia 2012 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Gdańsku

Kontroler
Zdzisław Stefan Zbierski
Główny specjalista kontroli państwowej

.....
Podpis

.....
Podpis

⁸ Dz.U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.